

oedelijkheid, toch loof het met ligt van dezen tijd. Het zijn ook de banerbinden met het hecht als hier in oude traditie beven der studenten, zoals ze 't eeuwen aan hebben, hun n, de er van oudsken' opvoeren, die met een lauweren, terwijl kanonde vlakke dreunen.

ouder nog is het kilometer of drie Gamla Uppsala, ligt daar zoo heel de rust der velden, rijke onder forsche, landelijke pasen boerderij heeft huren aan weers-houten woonhuis, ing van een dospreide hoeven en den grooten weg, zels, waaraan zoo iets bijzonders is wel wat vreemd precies denzelfden naar op een rijtje land liggen.

is een der merken Zweden. In de onzer jaartelling, indje in 't Mälärvan Zweden was, het zuiden en de es lands nog heitna Uppsala reeds beteekens geweest: Beowulfsheden en den Noor Snorre er de groote helver Aun, Ongendil, die koningen aland en die te Uppsala geresit. Dit hun tijd sam: heuvels, die toen eden eens onderls bleken te zijn. heuvels, een paar ld, vond men toen e ronde steenen, 1 tot een ruimte, sch, sieraden van van wapens en en bevonden. Het ote steenen eens derlaag voor een ware boomstam-waarn het lijk koning verbrand at soms een paar e zeggen hebben, oude kronieken rengen met wat len kan in zoo'n e vondsten, die ty groote zeker-van dat vroegere

er zoeken ging in men op allerlei ala ging graven nog meer merkhet kerkje stond een vierkant getrokken was gevan groote stoo-gebouw geweest eschrift van den remen, die een of de nooderlijke f in 1070 o.a.: oer belangrijken en niet ver van n is. In dezen goud versierd is, iden. De machst zijn zetel in odan en Frisco liden geplaatst. p het steile dak idert, reeds van

verre tegenschittert, omgeeft den tempel. Er zijn priesters aangesteld, die de godden de offers van het volk brengen. Elk negende jaar pleegt te Ubsola een voor alle landschappen van Zweden gemeenschappelijk feest, gevierd te worden, waarbij niemand weg mag blijven. Koningen en volk, allen en ieder, zenden hun gaven naar Ubsola. Negen dagen duurt het feest. Elken dag wordt het bloed van een man en van seven dieren geofferd. Bij den tempel staat een groote bak met breede takken, altijd groen, zomer en winter, en niemand weet van welke soort hij is. Er is ook een put, waarbij de heidenen offeren." 't Merkwaardigste is, dat vele dezer gegevens den laatsten tijd door de feiten bevestigd zijn. De gouden ketting behoeft niet naar het rijk der fabelen verwezen te worden en evenmin de rijke versiering van goud en zilver van het inwendige van den tempel. De resten van tenminste één put, waarin offers werden neergeworpen, heeft men vlak bij het kerkje gevonden en met zekerheid kan de plek aangewezen worden, waar eens het heilige bosch zich bevond, waarvan in verschillende kronieken sprake is.

Hoewel Gamla Uppsala in 1070 nog een der voornaamste bolwerken van het heidendom in de Noorsche landen was, werd het in 't midden der twaalfde eeuw

reeds zetel van een R.K. bisschop en een jaar of twintig later zelfs van een aartsbisschop. Over de resten van den heidenschen tempel werd een Dom gebouwd, die rijk met gouden en zilveren voorwerpen was versierd. Koningen en hooge geestelijken werden er begraven, o.a. koning Erik Jedvardsson, de latere Erik de Heilige. In de tweede helft van de dertiende eeuw besloot men den zetel van den aartsbisschop te verplaatsen naar Västra Aros, de havenplaats van Ubsola aan het Mälämeer, omdat daar de aartsbisschop steeds met meischen uit andere deelen des lands in verbinding kon staan. Västra Aros werd toen Uppsala en Ubsola: Gamla Uppsala.

Van den Dom ging een groot deel door brand verloren en alleen het koor van de eens zoo prachtige kerk is tot in dezen tijd toe blijven bestaan. Maar nog lang hield het vroegere Ubsola zijn beteekenis als centrum voor de menschen uit geheel Svealand en tot in de zestiende eeuw werden op een heuveltje ten noorden van de kerk de groote volkvergaderingen gehouden, waar de koning zijn volk toesprak en zijn „Eriksgata" zijn jaarlijkschen tocht door alle deelen van zijn rijk begon.

BERTIL J.

Eenige herinneringen uit mijn diensttijd bij het korps marechaussee op Atjeh plm. 1900.

III

Een ontmoeting met een rhinoceros

Op patrouille zijnde met een brigade marechaussee werd een rivier stroomopwaarts afgezocht. Dat de brigade niet in behoorlijk verband kon blijven vanwege het moeilijke begaanbare terrein, is te begrijpen. De bergrivieren met hun weelderige tropische plantegroei, nu en dan granieblokken van 1-3 M. met hun watervallen, afgewisseld langs den oever door grindbanken, waren aanleiding, dat het verband verbroken werd. Nadat wij ongeveer 2 1/2 uur gemarcheerd hadden, werden wij plotseling verrast door een vervaarlijk snuiven. Een rhinoceros, die bezig was een bad te nemen in een diepe plek, was door ons gestoord, en wilde daarover zijn ongenoegen tonen. Met gestreken nek kwam hij met zijn eenhoorn op ons aanstormen. Twee marechaussee's, die dicht bij mij waren, gaf ik bevel te schieten tot hij er genoeg van zou hebben, en ik begon direct zelf te paffen.

Na eenige schoten was het monster zoodanig getroffen, dat hij viel. Hij was toen nog 3 of 4 pas van ons verwijderd. Zijn dikke huid werd opengekap, een stuk biefstuk en lever werd er uitgesneden waarvan wij later gesmuld hebben. Zijn hoorn werd van den kop geslagen en bij terugkeer in het kampement aan een Chineesche tokhouder verkocht voor 85 dollars, die onder de brig. werd verdeeld. Beweerd wordt, dat het afschraapsel van zoo'n hoorn als poeder ingenomen zeer versterkend is. De Chineezen gelooven daar natuurlijk aan, vandaar die hooge prijs die er door den tokhouder voor gegeven werd.

Een kudde olifanten.

Bij een terugmarch van Lamteubah naar het kampement Seulimeum, werd na een paar uur marcheeren, een zoo pas vartken een kudde van 25 olifanten waargenomen. Ik liet de brigade halt houden en in de schaduw rusten. Zelf ging ik voorzichtig op onderzoek en bemerkte, dat er één olifant bij was met een paar begeerenswaardige tanden, die ongeveer 75 c.M. lang waren. Aan gevaar wordt op zoo'n moment niet gedacht en ik sloop

er zoo dicht mogelijk bij tot ongeveer een pas of 20. Nu is dat niet zoo moeilijk, een olifant heeft in verhouding tot zijn lichaam kleine oogen, waarmede hij niet zoo scherp kan waarnemen. Daarbij zijn zo niet schrikachtig uitgevallen. Op mijn gemak, of ik voor een schijf stond, nam ik mijn karabijn en richtte op den olifant met tanden. Een schot was voldoende, toen viel hij neer, waarna de andere olifanten kalm verder marcheerden, zich niets van hun dooden makker aantrekkende. Toen zij voldoende afstand hadden ging ik mijn brigade waarschuwen.

Gelukkig, dat wij een slinke bij bij ons hadden om de kaken waar tusschen de tanden zitten vaneen te hakken; krachtig moest de bij gehanteerd worden om de zware kaakbeenderen te kunnen splitsen. Na één uur slink gewerkt te hebben haalden wij de tanden er gaaf uit. Het gedeelte der tanden wat buiten steekt is massief, het binnenste wordt geleidelijk hol. Bij thuiskomst werden de tanden goed gereinigd, en ik was op een gemakkelijke manier, in het bezit van een aardig jacht-trofce gekomen.

Chineesche koelies.

Bij het aanleggen van de spoorbaan Sculimeum—Padang Tidji, werden Chineezen als koelie's te werk gesteld op contract. Twee en een half uur van Seulimeum, Garoet genaamd, was een groot bivak gemaakt, waar een 500-tal Chineesche koelie's met hun manders onderdak vonden. Het geheele werk stond onder leiding van een genie-officier, bijgestaan door een paar Europeesche opzichters.

Een sectie inlandsche infanterie onder commando van een Eur. sergeant moest het geheel beschermen en de orde handhaven. In het algemeen zijn de Chineezen ijverige werkers en ordelijke menschen. Het verwonderde mij dan ook, toen ik op een dag bij den divisie comdt. kapitein Geertsema Beckering werd ontboden en de opdracht kreeg, zoo spoedig mogelijk met mijn brigade naar Garoet te gaan om de orde te herstellen. Er was een oproer uitgebroken onder de Chineesche koelie's, de sectie infanterie had ze niet tot de orde kunnen brengen en een soldaat was door een patjol gewond. Spoedig gingen wij op marsch, met versnelde pas. Toen wij

Ingezonden mededeelingen

Aankoop van een
Fongers maakt rijker.

FONGERS

6739 12

dicht bij Garoet kwamen merkten wij, dat er iets broeide. Bij een diep ravijn, waar een smalle brug overlag stonden ruim 100 Chineezen bij elkaar. Veel lawaai makende en gewapend met patjols. Ik begreep, dat er indrukwekkend opgetreden moest worden, gaf bevel de klewangs te trekken, die in de zon onheilspellend schitterden, hief den Atjehschen oorlogskreet aan en begon met een theatrale houding er op in te stormen. De Chineezen waren daardoor zoo verrast, dat zij als kaf voor den wind uit elkander stoven. Direct gaf ik orders, door middel van de manders, dat zij niet meer mochten samenscholen en direct naar hun barakken moesten gaan. De brigade werd in tweeën gesplitst en militairement werd toen door de barakken gepatrouilleerd om te zien of de orders werden uitgevoerd. Ook liet ik hun mededeelen, dat er een onderzoek zou plaats vinden en de orde was hiermee hersteld.

Bij de Europeanen was ik een geziene gast, zij wilden mij gaarne allen te logeeren hebben, één kon er maar uitverkoren worden, die daarmee erg ingenomen was. Wij werden dan ook feestelijk ontvangen en goed getraceerd vanwege den spoedigen afloop van het reletje. Met den Eur. sergt. van de infanterie werden besprekingen gehouden en verdere mantregelen voor de orde genomen. Hij was nog niet zoo lang in Indië en nog heel kort op Atjeh. Den volgenden dag inviteerde ik hem mee te gaan, op de hertenjacht. In het terrein was ik heel goed bekend, twee marechaussee's vergezelden ons. 's Morgens heel vroeg gingen wij op marsch, zoodanig loopende, dat wij zoo-veel mogelijk tegenwind hadden. Nadat wij een uur aan het speuren waren, zag ik op een vlakke, begroeid met versche alangalang, dicht bij een bosch, een hert tegen een boom schuren met een prachtig gewei.

Mijn karabijn in den aanslag nemen, behoorlijk richten, en het hert was er geweest. Mijn collega begreep er niet veel van, het hert had hij nog niet gezien. Ik vertelde hem, dat het ook wel zou komen als hij lang genoeg in het terrein had geoeft. Wij gingen met het hert terug, dat werd verdeeld onder alle militairen en civiele Europeanen.

Dienzelfden dag zou kap. Geertsema Beckering komen om persoonlijk het onderzoek te leiden. Na één dag was het onderzoek afgelopen en bleek, dat de koelie's niet de voeding hadden gekregen waar zij volgens contract recht op hadden. De kongsi (Chineesche leiders) hadden zich bevoorreedt ten nadeele van hun eigen landgenooten. De kapitein, een scherpzinnig en strikt rechtvaardig man, begreep wel, dat het oproer een oorzaak moest hebben, waarom hij dan ook zelf de leiding van het onderzoek op zich had genomen.

De voeding werd direct verbeterd, de koelie's gingen weer opgewekt aan het werk en wij gingen naar Sculimeum terug.

G. J. B. H. TERBEEST.

Dit zijn eenige ervaringen uit het leven der marechaussee's in oorlogstijd in Atjeh. Men leert er uit, dat in die moeilijke jaren het leven van de Hollandsche en inlandsche soldaten daar vol gevaar was.